

Lena Dunham

NOT THAT KIND OF GIRL

Levenslessen om (vooral niet) op te volgen

Uit het Engels vertaald door

Maaïke Bijnsdorp en Lucie Schaap

MEULENHOF

ISBN 978-90-290-9041-4

ISBN 978-94-023-0270-7 (e-boek)

NUR 320

Oorspronkelijke titel: *Not That Kind of Girl – A Young Woman Tells You What She’s “Learned”*

Omslagontwerp: Moker Ontwerp

Ontwerp binnenzijde omslag: © Payton Cosell Turner

Auteursfoto: © Autumn de Wilde

Illustraties: © Joana Avillez

Nederlandstalige bewerking illustraties: Gemma Pauwels

Vormgeving binnenwerk: Steven Boland

© 2014 Lena Dunham

Nederlandse vertaling © 2014 Maaïke Bijnsdorp, Lucie Schaap en Meulenhoff
Boekerij bv, Amsterdam

Het fragment uit *Madame Bovary* van Gustave Flaubert op pagina 7 is vertaald
door Hans van Pinxteren

Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt door middel van
druk, fotokopie, internet of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande
schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor mijn ouders en zus, natuurlijk
Voor Nora
En voor Jack, die precies is zoals zij had gezegd.

Toch, diep in haar hart, verwachtte zij dat er iets gebeuren zou. Zoals zeelieden in nood de horizon afspeuren, liet zij haar blik wanhopig waren over de eenzaamheid van haar bestaan, op zoek naar een wit zeil in de nevelige verten. Wat voor toeval, welke wind het naar haar toe zou drijven en naar welk strand het haar zou voeren, wist zij niet, en al evenmin of het een sloep zou zijn of een schip met drie dekken, beladen met benaumenis of boordevol geluk. Maar elke ochtend bij het wakker worden, hoopte zij dat het die dag zou komen...

– GUSTAVE FLAUBERT, *MADAME BOVARY*

Wat vorm je de energie die het leven je toewerpt toch razend-snel om tot kunstig gestrikte verzinsels.

MIJN VADER, DIE ME STRENG TOESPREEKT

Inhoud

Inleiding — 11

DEEL I: Liefde en seks — 19

Ontmaagd mij (*Nee, echt, ga je gang*) 21 * **Platonisch het bed delen** Een geweldig idee (voor mensen die zichzelf haten) 29 * **Achttien flirterig bedoelde uitspraken die ik echt heb gedaan** 41 * **Igor** (of: Mijn internetvriendje is overleden en dat kan jou ook overkomen) 44 * **Het delen van de dingen die ons bezighouden** De ergste mail die ik ooit heb geschreven, met voetnoten 53 * **Foute jongens** 59 * **Barry** 73 * **Verliefd** 90

DEEL II: Lichaam — 103

‘Dieet’ is een lelijk woord Hoe blijf je vijf kilo te zwaar door alleen gezonde dingen te eten 105 * **Seksscènes, naaktscènes en je lichaam aan de wereld tonen** 124 * **Vijftien dingen die ik van mijn moeder heb geleerd** 132 * **Wat er in mijn tas zit** 135 * **Wie heeft er aan mijn baarmoeder gezeten?** 139

DEEL III: **Vriendschap** — 151

Girlcrush Over die keer dat ik bijna lesbisch was en toen moest overgeven 153 * **Geluk bij een ongeluk** 168 * **Dertien dingen waarvan ik inmiddels weet dat je ze beter niet tegen vriendinnen kunt zeggen** 172 * **Grace** 174 * **I <3 NY: tien redenen waarom** 185

DEEL IV: **Werk** — 189

En dit zou leuk moeten zijn? Alles uit je opleiding halen wat erin zit 191 * **Kleine leren handschoentjes** Hoe fijn kan tijd verknoeien zijn 207 * **Zeventien dingen die ik van mijn vader heb geleerd** 223 * **Mails die ik zou sturen als ik net iets gekker/kwader/moediger zou zijn** 225 * **Ik heb niet met ze geneukt, maar ze schreeuwden tegen me** 229

DEEL V: **Het grote geheel** — 235

Therapie en ik 237 * **Is dit wel echt?** Gedachten over de dood en doodgaan 255 * **Mijn top tien van gevreesde ziektes** 269 * **Hoi mam, hoi pap** Groeten vanuit meisjeskamp Fernwood Cove 274 * **Waar ik spijt van heb** 289 * **Gids voor weglopers** 291 * **Dankwoord** 301

Inleiding

Ik ben twintig en ik haat mezelf. Mijn haar, mijn gezicht, mijn bolle buik. Het trillen van mijn stem en de larmoyante toon van mijn gedichten. De manier waarop mijn ouders mij met een iets hogere stem toespreken dan mijn zus, alsof ik een ambtenaar ben die is doorgedraaid en omzichtig moet worden benaderd omdat ik anders de gijzelaars die ik in de kelder heb vastgebonden zal opblazen.

Ik verstop deze haat onder een soort agressieve zelfaanvaarding. Ik verf mijn haar fluorescerend geel en neem een kapsel met een matje, meer geïnspireerd door foto's van tienermoeders in de jaren tachtig dan door een of andere actuele modetrend. Ik draag stretchkleden in felle kleuren die vooral op de verkeerde plekken strak zitten. Ik krijg enorme ruzie met mijn moeder als ik besluit

in een naveltruitje met bananenprint en een roze legging naar het Vaticaan te gaan, waar gelovige toeristen me aangapen en zich afwenden.

Ik woon in een studentenhuis dat tot voor kort een tehuis voor onbemiddelde bejaarden was. Ik denk er liever niet aan waar die zich nu bevinden. Mijn huisgenote is naar New York verhuisd om zich te verdiepen in 'van-boer-tot-bord'-koken en de vrouwenliefde. Ik woon dus alleen in een tweekamerwoning op de begane grond, een feit waar ik van geniet tot op een avond een rugbyspeelster mijn hordeur uit de sponning rukt en naar binnen komt banjeren om haar overspelige vriendin op het matje te roepen. Ik heb een videorecorder en breinaalden gekocht en breng de meeste avonden op de bank door, waar ik een soort sjaal zit te breien voor een jongen die ik leuk vind die manisch werd en toen gestopt is met zijn studie. Ik heb twee korte films gemaakt, die mijn vader allebei heeft afgedaan als 'interessant, maar niet relevant', en ik ben zo vastgelopen als schrijver dat ik begonnen ben gedichten te vertalen uit talen die ik niet spreek, een soort surrealistische bezigheid die me moet inspireren, maar ook de ongezonde, steeds weer de kop opstekende gedachten moet weren die zich ongevraagd aandienen. Ik ben walgelijk. Tegen de tijd dat ik negenentwintig ben, zit ik in een inrichting. Ik zal nooit iets presteren.

Als je me op een feestje ziet, zou je dat niet denken. In een menigte ben ik roekeloos uitgelaten, prachtig uitgedost in gewaden van de kringloop en met opplaknagels, vechtend tegen de slaperigheid die een bijverschijnsel is van de 350 milligram aan pillen die ik elke avond slik. Ik dans het wildst, lach het hardst om mijn eigen grappen en verwijst terloops naar mijn vagina alsof die een auto is, of een ladekast. Ik heb vorig jaar pfeiffer gehad en dat is nooit echt helemaal overgegaan. Soms zwelt een van mijn klieren op tot het formaat van een golfbal en puilt uit mijn hals als een van de bouten die zorgen dat het monster van Frankenstein niet uit elkaar valt.

Ik heb vriendinnen: een stel lieve meiden die warmlopen voor zaken die mij koud laten (koekjes bakken, bloemen drogen, buurtwerk). Daar voel ik me schuldig over, alsof mijn onvermogen om me bij hen thuis te voelen eens en voor altijd aantoonde dat ik niet deug. Ik lach, ik val hen bij, ik verzin redenen waarom ik vroeger weg moet. Ik heb het hardnekkige idee dat ik mijn échte vriendinnen nog moet ontmoeten, na mijn studie, bijzondere vrouwen met ambities zo groot als hun vroegere zonden en hoog opgetast haar, theateraal als de kunstig gesnoeide struiken in Versailles; vrouwen die nooit, echt nooit 'te veel informatie' zeggen als je vertelt dat je een erotische droom over je vader hebt gehad.

Zo voelde ik me op de middelbare school al. Ik was ervan overtuigd dat mijn mensen ergens anders vandaan kwamen en ergens anders op school zaten, maar me onmiddellijk zouden herkennen als we elkaar tegenkwamen. Ze zouden me zo leuk vinden dat het er niet meer toe deed of ik mezelf leuk vond of niet. Ze zouden het goede in me zien, zodat ik dat ook zou kunnen.

's Zaterdags stap ik met mijn vrienden in een oude Volvo van een van hen en gaan we naar een kringloopwinkel, waar we prullaria kopen die naar andermans leven ruiken en kleren waarvan we denken dat ze ons eigen leven naar een hoger plan zullen tillen. We willen er allemaal uitzien als personages uit de sitcoms van onze jeugd, de tieners die we bewonderden toen we nog klein waren. Er zijn nooit broeken bij waar ik in pas, tenzij ik bij de zwangerschapskleding kijk; ik koop daarom hoofdzakelijk soepjurken en Cosby-truien.

Op sommige dagen sla ik een geweldige slag: een perzikkleurig broekpak met subtiele koffievlekken, een legging met aan weerszijden nepketenen langs de naden, een paar laarzen speciaal gemaakt voor iemand met benen van verschillende lengte.

Maar er zijn ook dagen waarop de oogst weinig voorstelt. De anders zo overvloedig aanwezige namaak-Keds en gescheurde negligés zijn dan al weg. Op een zo'n dag loop ik naar de boekenhoek, waar mensen zich ontdoen van hun leidraden voor beter scheiden, handwerkgidsen en soms zelfs plakboeken en familie-fotoalbums.

Ik bekijk de stoffige plank, die eruitziet als de boekenverzameling van een ongelukkige, misschien zelfs ongeletterde familie. Ik negeer de gids om snel rijk te worden, blijf even hangen bij de autobiografie van Miss Piggy en steek mijn hand al uit naar een boek getiteld *Sisters: The Gift of Love*. Maar als ik een verschoten paperback zie met dusdanig vergeelde randen dat ze bijna groen ogen, blijf ik staan. *Having It All* is geschreven door Helen Gurley Brown, die ook haar eigen cover siert, leunend tegen haar opgeruimde bureau, een en al parels en veelzeggende glimlach, en gekleed in net zo'n auberginekleurig broekpak met schouder-vullingen als ik zelf sinds kort ironisch draag.

Ik tel vijfenzestig cent neer om het boek mee naar huis te mogen nemen. In de auto laat ik het aan mijn vrienden zien alsof het een decoratiegrapje is, iets voor op mijn plank met kitschtrofeeën en fotostudiokiekjes van onbekende kinderen. Dat is onze hobby, veelbetekenende voorwerpen bemachtigen en die uitstallen als kenmerken van het soort mensen dat wij nooit zullen zijn. Maar ik weet dat ik dit boek zal verslinden, en zodra ik thuis ben duik ik mijn bed in en kruip rillend onder mijn quilt terwijl op de parkeerplaats voor mijn raam een sneeuwstorm woedt.

Het boek is van 1982 en op de binnenkant van de kaft staat een met balpen geschreven opdracht: 'Voor Betty. Liefs, Margaret, je Optifast-maatje. ☺' Dit raakt me, het idee dat de ene vrouw dit boek lang geleden bij een of ander afvalclubje aan een andere heeft gegeven. In gedachten borduur ik voort op haar tekst: *Betty, we kunnen het. We dóén het. Laat je door dit boek meevoeren naar de sterren en verder.*

Elke dag race ik na college naar huis om Helens lessen te ver-
slinden. Het fascineert me hoe Gurley Brown ons in *Having It
All* deelgenoot maakt van haar verzamelde
vernederingen en incidentele overwinnin-
gen en met de nauwgezetheid van een hand-
leiding voor dummy's uitlegt hoe ook jij ge-
zegend kunt worden met 'liefde, succes, seks,
geld, zelfs als je met lege handen begint'.

De meeste adviezen die ze geeft, slaan
trouwens nergens op. Ze spoort lezers aan om
minder dan duizend calorieën per dag te eten ('er is niets mis
met een crashdieet of met vasten. [...] Van verzadiging mag geen
sprake zijn. Je moet je tijdens het afvallen niet te prettig en een
beetje hongerig voelen, anders gebeurt er vermoedelijk niets.'), zo
mogelijk het krijgen van kinderen te vermijden en te allen tijde
pijpbereid te zijn ('hoe meer seks je hebt, hoe meer je aankunt').
Helen heeft wat dat betreft weinig op met vrije wil: 'Vermoeid-
heid, niet in de stemming zijn vanwege een probleem, menstru-
atiekrampen – het zijn allemaal geen excuses om het vrijen te
laten, tenzij je toevallig zo kwaad bent op de man in je bed dat je
ogen in hun kas tollen en je tanden knarsen.'

Sommige adviezen zijn een tikje redelijker: 'Vertrek altijd een
kwartier eerder dan noodzakelijk naar het vliegveld. Je hartklep-
pen zullen zo een stuk langer meegaan.' En: 'Als je ernstige per-
soonlijke problemen hebt, ga dan alsjeblieft naar een psychiater
voor hulp. Dat je niets laat doen aan de pijn in je hoofd en je
hart kan ik me net zomin voorstellen als dat je met een keel waar
het bloed uit spuit door de stad zou blijven lopen.' Maar haar
onverbloemde adviezen boeten enigszins aan kracht in doordat
ze de pagina's delen met juweeltjes als 'voor mij zou het volledig
uitsluiten van een relatie met een getrouwde man terwijl je zelf
single bent, gelijkstaan aan het afwijzen van eerste hulp in een
ziekenhuis in Tijuana terwijl je doodbloedt, alleen omdat je de

voorkeur geeft aan een smetteloos Amerikaans ziekenhuis ergens onbereikbaar ver over de grens.’

Having it All is opgebouwd in delen. Elk deel neemt een doorgaans heilig aspect van het vrouwelijk bestaan onder de loep, zoals diëten, seks en de complexiteit van het huwelijksleven. Maar ondanks haar geschifte theorieën, die de spot drijven met mijn uitgesproken feministische opvoeding, en niet zo’n beetje ook, heb ik waardering voor de manier waarop Helen haar eigen gênante, door acne geplaagde verleden uit de doeken doet, in een poging om te zeggen: *Kijk dan, iedereen kan gelukkig en tevreden worden*. Daarbij komt en passant ook haar eigen unieke sneuheid aan het licht (ik moet dan vooral denken aan een passage over het naar binnen schrokken van grote hoeveelheden baklava), maar misschien onderschat ik haar. Misschien gebeurt dat niet per ongeluk, maar is dat juist wat haar onderscheidt.

Toen ik haar boek ontdekte, wist ik nog niets over Helen Gurley Browns plek in de canon en over het feit dat de vrouwen die ik later als mijn grote voorbeeld zou beschouwen, over haar hadden geschreven en op haar hadden gereageerd, vrouwen als Gloria Steinem en Nora Ephron. Ik wist toen niet dat zowel de vrouwenbeweging als de pornopolitie haar hadden uitgespuugd en evenmin dat ze, ver in de tachtig, nog steeds leefde en nog steeds haar kenmerkende opgewekte, argeloze adviezen voor de vertrapten uitdroeg. Ik wist alleen dat ze een leven beschreef dat veel aan diepte won doordat ze zelf ooit een grijze muis was geweest of, zoals ze het zelf noemt, een *mouseburger*: niet knap, niet bijzonder, niet ontwikkeld. Ze is ervan overtuigd dat mouseburgers uiteindelijk de vrouwen zijn die zegevieren omdat ze weten wat het betekent om niet gezien te worden en onbemind te zijn. Het is een zelfzuchtige kijk, maar wel eentje die ik heel goed kon ge-

bruiken. Misschien heeft Helen gelijk en kan een krachtige, zelfverzekerde en ja, zelfs sexy vrouw worden gemaakt en wordt ze niet zo geboren. Misschien.

Niets getuigt in mijn ogen van meer lef dan iemand die verkondigt dat zijn of haar verhaal het verdient te worden verteld, vooral als diegene een vrouw is. We mogen dan nog zo hard hebben gewerkt en nog zo ver zijn gekomen, toch spannen er nog steeds heel veel krachten samen om vrouwen wijs te maken dat onze zorgen onbeduidend zijn, dat niemand op onze mening zit te wachten en dat onze verhalen onvoldoende gewicht in de schaal leggen om ertoe te doen. Dat het schrijven van persoonlijke verhalen door vrouwen niet meer dan een oefening in ijdelheid is en dat we blij mogen zijn met deze nieuwe wereld voor vrouwen en ga nu maar zitten en kop dicht.

Maar ik wil mijn verhalen vertellen. En dat niet alleen, om geestelijk gezond te blijven moet ik wel; verhalen over het ontdekken van mijn volwassen vrouwelijk lichaam dat me met walging en angst vervulde. Over die keer tijdens een stage dat iemand me in mijn billen kneep, over de keer dat ik me moest bewijzen tijdens een bijeenkomst met allemaal mannen van vijftig en de keer dat ik naar een gala ging met de korstigste, roodste neus denkbaar. Over het feit dat ik me door mannen liet behandelen op manieren waarvan ik wist dat ze niet deugden. Verhalen over mijn moeder, mijn grootmoeder, de eerste jongen op wie ik verliefd was en die een halve homo werd en het eerste meisje op wie ik verliefd was en dat mijn vijand werd. En als ik met dat wat ik heb geleerd één lullig baantje draaglijker voor jou kan maken of je ervan kan weerhouden het soort seks te hebben waarbij je het gevoel hebt dat je je schoenen moet aanhouden voor het geval je er halverwege de daad vandoor wilt gaan, dan was elke misstap van mij het waard. Ik voorvoel nu al mijn toekomstige schaamte dat

ik me verbeeldde je iets te kunnen bieden, maar ook mijn toekomstige trots dat ik heb weten te voorkomen dat je een dure sapkuur probeerde of dacht dat het aan jou lag als de persoon met wie je een relatie hebt zich plotseling terugtrekt, afgeschrikt door de felheid van jouw persoonlijke opdracht hier op aarde. Nee, ik ben geen sexpert, geen psycholoog en ook geen diëtist. Ik ben geen moeder van drie of eigenaar van een succesvolle lingeriefranchise. Ik ben wel een jonge vrouw die zich vóór alles niets wil ontzeggen. Wat nu volgt zijn hoopvolle berichten van het front van die strijd.